Parallelsessie Informatie en Ontmoeting 4 december 2024
Discriminatiecijfers Gorinchem
Samenvattend verslag

Aanwezigen

Voorzitter:	de heer J. Klein
Griffie:	mevrouw E. van Bekhoven
Notulist:	mevrouw R. Leeuwenburgh Vendrig

Raadsleden/ fractieassistenten:

Stadsbelang:	mevrouw G. Metz
Democraten Gorinchem:	de heer A. Boutachkourt
PvdA:	de heer A. Koçak
VVD:	de heer N. van Santen
ChristenUnie/SGP:	de heer A. de Jong
Gorcum Actief:	de heer B. Bahlmann
D66:	de heer T. van der Meijden
CDA:	de heer J. van der Geest
SP:	mevrouw E. Otto

Portefeuillehouder:	mevrouw E. Dansen
Ambtelijke ondersteuning:	mevrouw R. Tap en mevrouw D. Jari (Radar)
Inspreker:	de heer M. Venhovens (COC)

Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom.

Discriminatiecijfers Gorinchem

De raad informeren van de discriminatiecijfers in Gorinchem uit 2023. Hun inzet in het afgelopen en komende jaar om te laten zien wat we in de stad doen aan discriminatie bestrijding. Niet alleen ligt dit bij het verkrijgen van hoge meldingscijfers. Er zijn veel redenen waardoor bewoners niet melden. Dit haal je nooit helemaal weg en laag aantal meldingen is een landelijke trend.

Mevrouw Tap geeft een presentatie (beschikbaar op iBabs). Zij licht toe dat in Gorinchem gestreefd wordt naar leven zonder discriminatie. Er is een lokale anti-discriminatieaanpak in Gorinchem in Centraal Punt. Zij verwijst naar de Integrale Samenlevingsvisie die op verschillende momenten aan de orde zal komen. Het nieuwe anti-discriminatiebeleid zal in de ISV opgenomen worden. Inwoners vinden dit het belangrijkste onderdeel van het sociale domein. Zij licht aan de hand van de presentatie de inzet van Radar toe.
De plannen voor de lokale discriminatieaanpak worden toegelicht. In april 2025 wordt een netwerkbijeenkomst gehouden waar de gemeenteraad voor uitgenodigd wordt. In het voorjaar worden trainingen verzorgd en er wordt een discriminatiescan uitgevoerd. In een ISV-bijeenkomst op 11 februari 2025 wordt stilgestaan bij het thema tolerantie.

De heer Van der Meijden vindt het interessant te horen dan discriminatie naar voren is gekomen als het prominente thema in het kader van de ISV. Hij vraagt of er onder de ISV een nieuw programma voor emancipatie, diversiteit, inclusiviteit enz. wordt opgesteld.

Wethouder Dansen zegt dat geruime tijd geleden aangekondigd is dat het beleid vernieuwd zal worden en dat gaat inderdaad onder de ISV komen.

De heer Van der Meijden merkt op dat hij heeft gevraagd of er een programma voor komt onder de ISV. Hij geeft aan dat de kaderstellende rol van de raad veranderd wordt. Daarom wil hij weten hoe het nieuwe beleid vormgegeven wordt en op welke plek.

Wethouder Dansen zegt dat zij daar nog op terug komt. Het gebeurt met zoveel mogelijk bijdrage van de raad. Het komt in ieder geval onder de ISV.

De heer Koçak bedankt voor de presentatie. Kijkend naar de inzet van vorig jaar en de plannen voor dit jaar dan vindt hij het wat mager. Hij zou het wenselijk vinden als er extra inzet op komt zoals investeren in de dialoog richting de Turkse en Marokkaanse gemeenschappen. Bijvoorbeeld naar aanleiding van de incidenten in Amsterdam. Hij vindt de inzet niet toereikend.

De heer De Jong merkt op dat hij netwerksessies ISV heeft bijgewoond. Vaak waren er 40 mensen aanwezig. Er wordt veel georganiseerd.

Wethouder Dansen memoreert dat vorig jaar door de raad is gevraagd om het aantal bijeenkomsten te verminderen van vier naar twee per jaar.

De heer Koçak merkt op dat er bewust geïnvesteerd moet worden in de dialoog met de doelgroepen om de verbinding te versterken.

Mevrouw Tap begrijpt dat er gevraagd wordt om meer inspanningen. Zij licht toe dat zij vandaag alleen heeft gepresenteerd wat de inspanningen van Radar zijn. De gemeente heeft met verschillende partners overleg gevoerd over het diversiteitsbeleid. Er zijn verschillende partners die zich hiervoor inzetten.

De voorzitter vraagt aandacht voor het feit dat dit een I&O is en geen B&A.
Hij geeft mevrouw Jari gelegenheid om haar presentatie te geven.

Mevrouw Jari geeft een presentatie (beschikbaar op iBabs). Zij geeft inzage in de cijfers. De organisatie heet nog Radar maar sinds het begin van het jaar is Radar samen met andere anti-discriminatievoorzieningen overgegaan naar Discriminatie.nl. Zij toont een overzicht van de regio waar men actief is. Zij licht toe dat mensen sneller de weg weten te vinden naar de politie. De meldingen in Gorinchem gaan vooral over de gronden herkomst, huidskleur en seksuele gerichtheid. Het gaat dan om uitingen die vallen onder omstreden behandeling. Die vinden plaats op verschillende terreinen waaronder arbeidsmarkt. De melders wilden vooral advies inwinnen.

De heer Van Santen reageert op de meldingen in Gorinchem en vraagt of de gemeente in de pas loopt met andere gemeenten of niet.

Mevrouw Jari antwoordt dat het aantal meldingen vergeleken met andere vergelijkbare gemeenten ongeveer hetzelfde is. De meldingen bij de politie zijn wel hoger dan bij andere gemeenten. Landelijk gezien komen de meeste meldingen bij de politie omdat het dikwijls gepaard gaat met geweld. Bij ingrijpen door de politie wordt de politie ook vaak uitgescholden en dat wordt ook gemeld als discriminatie.

De heer Koçak vraagt naar de vergelijking met landelijke cijfers.

Mevrouw Jari zegt dat er landelijk in 2023 er 1.024 meldingen zijn gedaan. Dat is meer dan in 2022. Voor 71% gaat het over uitlatingen, 10% is daadwerkelijk gekoppeld aan geweld. Zij vervolgt haar presentatie en toont een overzicht van wat de wet verbiedt op het gebied van discriminatie.

De heer Van Santen merkt op dat juridisch de term ras gebruikt wordt voor herkomst, huidskleur en etnische afkomst. Hij vraagt of men juridisch niet met de gehanteerde terminologie in de problemen komt.

Toegelicht wordt dat dit juridisch niet voor problemen zorgt. Het wordt op dezelfde manier behandeld.
Mevrouw Jari licht de meldingen in 2023 in Gorinchem toe. Iemand werd uitgescholden vanwege zijn afkomst. Een jeugdspeler werd aangesproken op zijn Aziatische afkomst. Een melder voelde zich vanwege zijn huidskleur slecht behandeld door een winkeleigenaar. Een melder is niet aangenomen voor een bestuursfunctie vanwege seksuele gerichtheid en een melder was met een rollator niet welkom in een winkel. Er zijn dus verschillende gronden voor discriminatie.

Mevrouw Metz vraagt hoe die meldingen binnenkomen en hoe het dan verder gaat.

Mevrouw Jari licht toe dat als iemand de weg naar Radar vindt er altijd een luisterend oor wordt geboden. Het gaat om gevoelens van discriminatie en dat hoeft niet altijd daadwerkelijk discriminatie te zijn. De melder bepaalt of het bij registratie blijft of dat er stappen worden ondernomen. De stappen zijn: gesprek met de andere partij (hoor en wederhoor), klacht of registratie, advies bij het college voor de rechten van de mens, het kan gaan tot aan een rechtszaak. Zij gaat in op de niet-cijfers. De cijfers zijn om verschillende redenen niet zo hoog als we zouden denken dat ze zullen zijn. Niet iedereen weet dat er een meldpunt is; mensen weten sneller de weg te vinden naar de politie. Discriminatie.nl wil dan ook werken aan de bekendheid. Er worden campagnes uitgerold en er wordt voorlichting gegeven op scholen. Men is op verschillende plekken in de wijken aanwezig en er worden flyers achtergelaten. Ook sociale media wordt gebruikt. Zij krijgen veel signalen in de wijken.
Hoe nu verder? In het eerste halfjaar van 2025 zal er meer genetwerkt worden en wil men met lokale partners aan het werk gaan. Er zullen meer trainingen gegeven worden en men wil meer zichtbaar zijn voor de burgers van Gorinchem zodat discriminatie daadwerkelijk bestreden kan worden.

De heer Koçak bedankt voor de presentatie. Op de website van de gemeente zou het meldpunt meer zichtbaar gemaakt kunnen worden. Wat is het verschil tussen etnische profilering en discriminatie?

Wethouder Dansen zegt dat de afdeling communicatie verantwoordelijk is voor de website. Zij wil de suggestie daar onder de aandacht brengen maar zij gaat daar niet over.

De heer Boutachkourt zegt dat het verzoek gedaan kan worden aan de afdeling communicatie. Zijn fractie vindt dat ook belangrijk. De website is altijd voor verbetering vatbaar.

De heer Van Santen merkt op dat een aantal voorbeelden is genoemd. In Gorinchem worden veel meldingen bij de politie gedaan omdat situaties van discriminatie bij een aanhouding plaatsvinden. Hoe wordt daarop gereageerd?

De heer Van der Meijden is blij dat de cijfers getoond zijn. In 2023 is ook een peiling toegelicht en daarbij werd ook verslag gedaan van de ervaringen. 16% van de respondenten heeft zich gediscrimineerd gevoeld. Is dat relatief veel ten opzichte van landelijke cijfers?

De heer De Jong informeert naar de trends in de afgelopen jaren en vraagt of daar beleid op gevoerd wordt.

Mevrouw Jari (en haar collega) reageert op de gestelde vragen. Etnisch profileren is volgens Radar discriminatie op grond van herkomst. Het is gebaseerd op bepaalde discriminerende

kenmerken. Voor interne discriminatie bij politie en andere hulpdiensten is het zo dat men intern ook een meldpunt heeft. Er is bij Radar geen aparte aanpak voor verschillende beroepsgroepen. Er worden ook trainingen gegeven aan medewerkers van de politie om zich meer bewust te worden van wat discriminatie is. De beleving van discriminatie; landelijk is het percentage 11%. Gevoelens van discriminatie ligt op ongeveer 30%. Veel mensen proberen snel te vergeten als zij discriminatie hebben ervaren. Trends en ontwikkelingen: het gaat vooral om de gronden herkomst, huidskleur en seksuele gerichtheid. In 2024 gaat het tot nu toe om 24 meldingen bij Radar. Dat is meer dan in voorgaande jaren. Dit zijn meldingen vanuit burgers van Gorinchem en die hoeven niet binnen de gemeente te hebben plaatsgevonden. Er zijn meldingen geweest over het coronabeleid van de overheid, bij de lancering van Discriminatie.nl, over een uitspraak van Johan Derksen, een uitspraak van Mona Keijzer en over een vacaturetekst van Ongehoord Nederland. Een paar meldingen zijn gegrond op herkomst, huidskleur, godsdienst, seksuele gerichtheid, leeftijd en handicap of chronische ziekte. Dat is zeker de helft van de gronden en is divers. Zij hoopt wel dat er meldingen blijven komen maar men wil graag discriminatie uit de samenleving bannen.

Mevrouw Metz vraagt wat er gedaan wordt met de geregistreerde discriminatie incidenten bij de politie.

Mevrouw Jari antwoordt dat er eerst een melding gedaan wordt en dan wordt gescreend of er sprake is van discriminatie. Vervolgens wordt het aan de OvJ gepresenteerd die kijkt of het daadwerkelijk discriminatie betreft. Het zou handig geweest zijn om ook de politie bij deze sessie uit te nodigen.

Mevrouw Metz merkt op dat dit ook haar gedachte is.

De heer Koçak vraagt hoe de cijfers gelezen moeten worden voor Gorinchem.

Mevrouw Jari licht toe dat het belangrijk is om het verschil te weten tussen gevoelens van en gevallen van discriminatie. Wat kan helpen zijn dialogen met de burgers om te begrijpen wat er speelt. Het is belangrijk om de meldingsbereidheid te vergroten door de drempel te verlagen. Radar zet hierop in.

De voorzitter bedankt voor de inbreng van mevrouw Jari en geeft het woord aan de heer Venhovens.

De heer Venhovens voert het woord namens COC. Het COC besteedt veel aandacht aan discriminatie en spreekt hierover met het OM, politie en de politiek. Het is een probleem waar dagelijks 11% van de Nederlanders mee te maken heeft. In deze regio is dat niet anders. Als mensen hier stelselmatig mee te maken krijgen kan het leiden tot depressies en eenzaamheid. Dat kan leiden tot ziekte, verslaving, zelfs suïcidaliteit. Het kan ook leiden tot het niet willen verbinden aan de samenleving en dat kan weer leiden tot criminaliteit. Diverse onderzoeken wijzen dat aan. De cijfers tonen het topje van de ijsberg. Hij kan zich niet voorstellen dat er in Gorinchem maar vier keer per maand iemand gediscrimineerd wordt. Per kwartaal ziet hij al minstens 30 situaties op het COC kantoor. Dat is het totaal van het aantal meldingen bij politie en Radar bij elkaar. Inwoners weten niet altijd wat discriminatie is en niet waar ze naartoe moeten gaan bij zo’n situatie. Er is ook sprake van angst en frustratie bij inwoners. Ze hebben vaak het idee dat de pakkans laag is. Het shopgedrag of geen reactie vanuit de politiek helpt ook niet. Het COC heeft een aantal adviezen voor de aanpak van discriminatie. Zet in op preventie. Hij noemt de trailer van het Verzetsmuseum die gebruikt kon worden door basisscholen als voorbeeld. Geef de inwoners handvatten om beter om te gaan met de gevolgen van discriminatie. Zorg dat er een uitlaatklep is voor mensen die zich isoleren. Wees alert op verkeerd handelen en houd bewoners in de gaten die naar verslavende middelen grijpen of vluchten. Er moeten ook meer peergroepen zijn. Door lotgenoten te ontmoeten kunnen mensen herkenning vinden in hun situatie. Er moeten ook betere signaleringsfuncties ontwikkeld worden. Het is goed dat

de gemeente in gesprek gaat met Radar maar waarom in de politie niet uitgenodigd. Het laatste advies is niet alleen te kijken naar de slachtoffers maar ook naar de dader. Kijk vooral ook in de spiegel. Zijn er in de organisatie discriminerende onderdelen of beleid en hoe is het bij andere organisaties? Een mooi voorbeeld is de aandacht voor Orange the World. Misschien kan er iets gedaan worden aan subsidiebeleid. Hij noemt hier enkele voorbeelden van.

De voorzitter bedankt alle sprekers en zegt dat het een onderwerp is dat de aandacht verdient. Het was een gesprek met Radar maar niet met de politie. Dat zou een volgende keer gecombineerd kunnen worden.

De heer Van der Meijden zou graag in bredere zin willen praten over de aanpak van discriminatie in Gorinchem. Het ging vandaag alleen over de cijfers. Hij zou er graag over door willen praten. Hij zou graag reageren op de insprekers maar doet dat niet omdat het een I&O is. Hij doet de suggestie er ook een B&A aan te koppelen de volgende keer zodat er ook politiek van gedachten gewisseld kan worden.

De voorzitter zegt achter deze oproep te staan. Een oriëntatie avond met een aantal partners zou een goede zaak zijn.

De heer Van der Meijden zegt dat het een gecombineerde sessie voorstelt. Eerst een I&O en daarna een B&A.

De heer Van Santen merkt op dat de raad ook regelmatig gesprekken heeft met de politie. Hij stelt voor dat nog een keer te doen en dit onderwerp ook mee te nemen.

Een van de aanwezigen merkt op dat de nieuwe korpschef graag in gesprek gaat met de raad.

De heer Koçak zegt ook behoefte te hebben aan een bredere sessie met ruimte voor politieke standpunten.

Wethouder Dansen zegt dat dit ook een benen op tafel sessie had kunnen zijn bijvoorbeeld. Als er een wens is voor een politieke avond waarbij ook de politie betrokken wordt dan raadt zij aan om de burgemeester hier bij te betrekken. Er wordt ook regelmatig in een ander gremium met de politiek gepraat. Er zijn mooie presentaties gegeven. De heer Venhovens heeft een paar adviezen meegegeven waar zij over na zal denken. Zij vraagt of de heer Venhovens mensen ook aanraadt om een melding te doen.

De heer Venhovens zegt dat dit meldingen zijn vanuit de achterban. Hij probeert zoveel mogelijk meldingen te laten doen en kijkt ook kritisch samen met de politie of zaken haalbaar zijn.

De voorzitter zegt dat hij omwille van de tijd de sessie moet beëindigen.

De heer De Jong vraagt de tekst van de heer Venhovens aan de notulen toe te voegen.

De heer Venhovens zegt dat hij heeft beloofd de tekst toe te steren.

Na een korte gedachtewisseling concludeert de voorzitter dat via de griffie een extra sessie wordt aangevraagd in een wat andere vorm waarbij ook de politie aansluit en wellicht burgemeester Melissant. Daar zou ook ruimte moeten zijn voor een politieke gedachtewisseling. Hij bedankt de sprekers van vanavond. De toezegging is gedaan dat de wethouder de opmerking over de website doorgeeft aan de afdeling communicatie.

Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering.

Afspraken:
Tekst van de heer Venhovens toevoegen aan het verslag van deze sessie.

Toezegging:
Er komt een verdiepende I&O/B&A-sessie over het onderwerp
Aan de afdeling communicatie aandacht vragen voor informatie inzake discriminatie op de website